

Zachariasbryggen

SVAR TIL BYRÅDSLEDER Monica Mæland angående salg av Zachariasbryggen:

Vi er ikke etterpåkløke, vi forsøkte bare å være forutseende!

ERIK KNUDSE
JOHAN FREDRIK KROPELIEN

Skandalen er behandlingstiden

JANE SIVERTSEN forsvarer 20. mars Arbeiderpartiets innvandringspolitikk, og angriper de som aksjonerer mot denne politikken. Men dagens aksjoner gjelder ikke alle asylsøkere, men barn som har vært i Norge i mer enn tre år.

Barn som er vokst opp hos oss og kanskje er født her, må få bli. Den store skandalen er at innvandringsmyndighetene bruker år på å behandle en søknad om opphold. I mellomtiden tilpasser barna og foreldrene deres hverdagen vår og blir mer norske for hvert år som går.

DET MÅ VÆRE mulig å behandle asylsøknader i løpet av noen uker eller måneder. Dette gjelder ikke bare barn, men alle som søker om opphold i Norge. Med en kort tidsfrist vil det være mye lettere å returnere de som uten risiko kan sendes tilbake til hjemlandet. Og de som hadde grunn til å flykte får raskt sikkerhet for at de kan bli, og slipper en ødeleggende ventetid som kan vare i årevis.

Jane Sivertsen bør sette seg bedre inn i hva dagens aksjoner gjelder. Hun har ikke forstått noe som helst.

HONORIA BJERKNES HAMRE,
BERGEN

Noe er galt

NOE ER GALT i varehandelen. Tidligere var det utsalg etter endt sesong og kundene visste at avslagene var reelle. Nå er det «utsalg» hele året i nesten alle bransjer (kjøp 3, betal for 2, eller minus 20, 30, 40 eller 70 prosent).

Det vises til en førpris selv om kjøpsloven sier at førprisen på en vare må være brukt i minst seks uker før det kan vises til denne. Slik vet kunden at avslaget er reelt. Kundene blir forvirret når stadige avslag blir avertert, og mange vegrer seg for å kjøpe til «full» pris fordi de kan oppleve at produktet kommer på tilbud før de har tatt varen i bruk.

ANTON J.G. SVANEVIK

Offentlige midler

MANGEL PÅ OFFENTLIGE midler? I en meget god lokalavis her i distriktet, ble dette spørsmålet stilt. Sverige er ikke med i NATO og sparer mange milliarder på denne politiske vurderingen, penger som de kan bruke på sin egen befolkning til noe mer fornuftig. Norge derimot – styrt av det såkalte Arbeiderpartiet med de andre høyrepartiene som støttespillere, er ikke så kloke som svenskene. Det var USA som satte i gang denne organisasjonen. Mange kaller NATO for en krigsforbryterorganisasjon. USA er nå i ferd med å gå konkurs som stat. Staten Norge sløser bort milliarder av kroner på dette NATO-medlemskapet. Fullstendig bortkasta utgifter. Det er en sammenheng mellom denne sløsing og mangel på offentlige midler!

THORALF RENSLO

Politisk er det allment godtatt at landbruk handler om mer enn mat. Det på tide å ta høyde for at havbruk handler om mer enn næringsutvikling.

Hva skal vi med oppdrettslaks?

OPPDRETT

Marianne Elisabeth Lien, professor, Sosialantropologisk Institutt, UiO

HVER DAG SENDES omtrent 160 vogntog med oppdrettslaks ut av Norge, tilsvarende en årlig produksjon på litt over en million tonn. Dette er nesten fire ganger så mye som kjøttproduksjonen fra norske bønder.

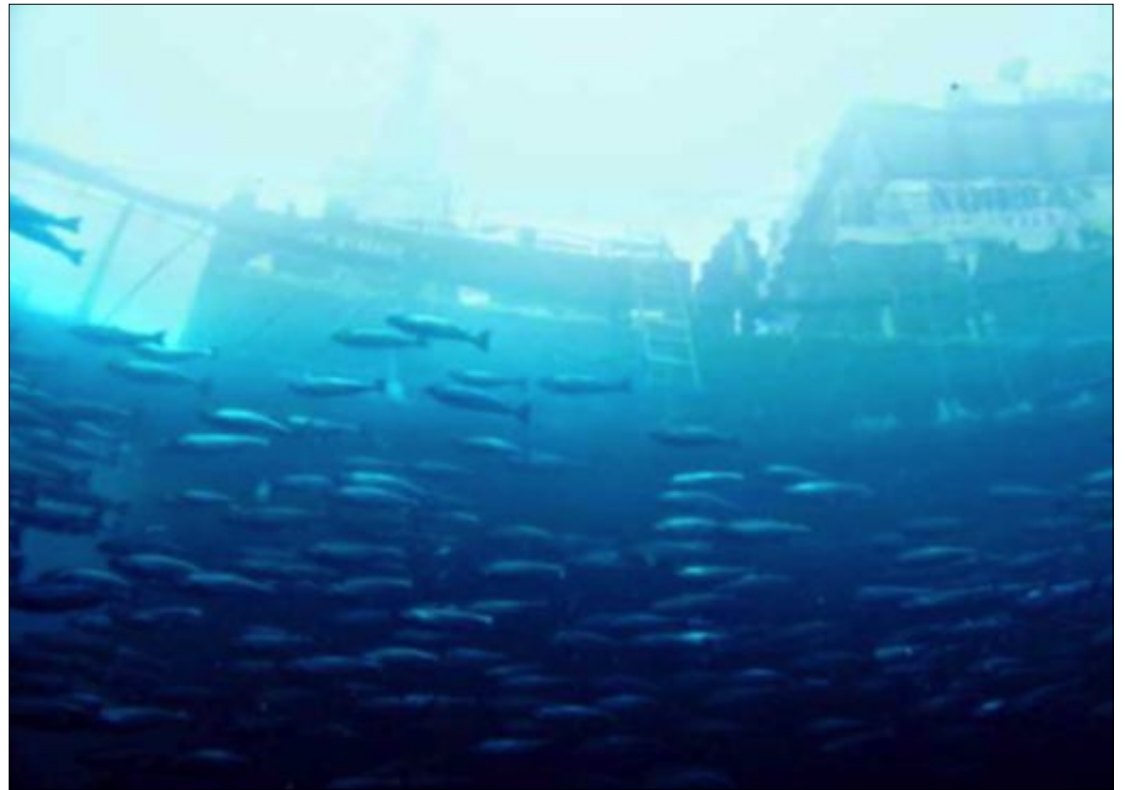
Hva slags økologiske fotavtrykk etterlater kjøtt-, melk- og kornproduksjon? Kan vi være sikre på at norsk landbruk ikke har ført til vesentlig endring av naturmangfoldet i Norge? Og hvis vi ikke er sikre – hva gjør vi med det? Skal vi slutte med korn?

SPØRSMÅLENE ER aktuelle i kjølvannet av at Riksrevisjonen nylig gjennomgikk havbruksforvaltningen (Rapport 3:9, 2011–2012). Rapporten påpeker store miljøutfordringer for havbruksnæringen i form av høye rømmingstall, lakselus og sykdomstap, og etterlyser omfattende tiltak for styrke forvaltningen og sikre miljømessig bærekraft. Det er betryggende at Riksrevisjonen holder oppsikt med forvaltningen, og med en ung og ekspansiv næring.

Men spørsmålet som gjenstår er dette: Hva gjør vi dersom det viser seg, slik rapporten langt på vei dokumenterer, at dagens havbruksanlegg ikke er helt uten konsekvenser for miljøet rundt merdene og i elvene? Hva hvis det faktisk er en sammenheng mellom matproduksjon og naturmangfold i Norge.

DET NORSKE landskapet, slik vi ser det i dag, er resultatet av at folk har dyrket mat og holdt husdyr her i flere tusen år. De første bøndene hadde neppe noen anelse om hvilke enorme konsekvenser dyra skulle få, for landskapet, for naturen og for menneskers tilgang på mat.

Hadde naturen eksistert som forvaltningsobjekt da de første husdyra ble satt på beite, ville

MARINT HUSDYRHOLD: Laks er mat, og havbruk må, i likhet med landbruk, noen ganger sette spor. Spørsmålet er hva slags spor, og hvordan vi kan innrette oss for å mette en voksende befolkning uten å utarme jordas og havenes ressurser samtidig.

ARKIVFOTO: SILJE KATRINE ROBINSON

dyrkbare mark antagelig ligget brakk den dag i dag. Havbruksnæringen er foreløpig siste omdreining i denne langsomme forvandlingen, og veksten innen havbruk har skjedd ufattelig raskt.

I DETTE PERSPEKTIVET er det åpenbart at ingen kan ha full oversikt over konsekvensene. Men vi vet noe: I beste fall kan vi bidra til en bærekraftig marin matproduksjon som et stykke på vei vil kunne erstatte mindre bærekraftige alternativer, nasjonalt og globalt. I verste fall kan vi bidra til varige og uønskede endringer av fjorder, elver og fiskebestander. Å gjøre dyr til husdyr handler om mer enn å sikre arbeidsplasser langs kysten.

Utfordringene knyttet til lakseoppdrett i Norge er på mange måter større enn Riksrevisjonen tar høyde for. Rapporten belyser hvorvidt utviklingen innen havbruk er i tråd med politiske mål om bærekraft og miljøtilpassning.

SLIK REFLEKTERER DEN politiske mål på feltet, som først og fremst dreier seg om å få en god balanse mellom miljømessig bærekraft og næringsmessig vekst. Men resultatet er at laks som mat knapt nevnes, og at havbruk forvaltes som en hvilken som helst annen næringsvirksomhet. Slik blir den forsyningsmessige effekten av tolv millioner middagsmåltider pr./per dag forbigått i stillhet, mens sammenhengene mellom laks, lus og forressurser problematiseres i detalj.

La det være helt klart: Rømming, lus, og forressurser er alvorlige utfordringer, og en god forvaltning er de fleste tjent med. Spørsmål om bærekraft kan imidlertid ikke stilles uten at man også tar høyde for at laksen blir spist.

EN HELHETLIG FORVALTNING må innebære at vi legger samme

langsiktige målestokk på havbruk som på landbruk. Laks er mat, og havbruk må, i likhet med landbruk, noen ganger sette spor. Spørsmålet er hva slags spor, og hvordan vi kan innrette oss for å mette en voksende befolkning uten å utarme jordas og havenes ressurser samtidig.

Norge forvalter om lag en tredjedel av de nordatlantiske villaksstammene i en tid da bestanden av Atlantisk laks er dramatisk redusert. Norge er samtidig en ledende havbruksnasjon, i en tid da marint husdyrhold framheves som et av vekstområdene i verdens matproduksjon. Balansegangen er ytterst utfordrende: En helhetlig havbruksforvaltning fordrer at vi ser på sammenhenger som, etter Riksrevisjonens rapport, har vært nærmest fraværende i debatten.

Balansegangen er ytterst utfordrende

SV skryter på seg et «demokratisk» valg

SV

Zoia Grannes, Stavanger

AUDUN LYSBAKKEN ble valgt som partiets leder med stående applaus, og alle hjerter gleder seg, gleder seg. Kamera fanget øyne som skinte av nordkoreansk overbegeistring. Jeg har ingen formening om hva slags leder Lysbakken vil bli, men to tegn er dårlige: den uheldige starten med kameraderi og gle-

den ved å få makt overlevert etter Putin-metoden.

Når man skryter på seg demokrati, lurer jeg på hva SV mener med demokrati og hva de tror ordet «valg» betyr. For å ta det siste og enkleste: «valg» handler om å velge selvsagt, og velge gjør man mellom minst to, helst flere objekter/kandidater. Det er en spøk i Russland som lyder slik: «Jeg velger denne tomaten, sa Vanja og plukket opp den eneste som var i kurven.»

HALVORSEN SØRGET for et histo-

risk valg. Hurra, den beste mann vant! Denne komedien opprører meg sterkt, fordi at jeg vokste opp i Sovjet og har vært med på å «velge» diktatorer som deporterte oss til Sibir. Alle klappet og gledet seg, for vi kunne ikke gjøre annet. Slik som Audun, tronet den eneste kandidaten, utpekt i Kreml.

Det er vondt å oppleve noe liknende i Norge, og i et parti jeg satte pris på. Til og med i Russland var det sist fire kandidater utenom Putin, selv om bare Putin hadde ubegrenset tilgang

til massemedia. Men likheten er slående mellom Putins utnevning av sin kompis Medvedev og SVs valg av leder.

DET MANGLET JO ikke på kritiske røster i SV, vi kan bare ane hvorfor de forstummet under landsmøtet. «Noen» har også sørget for at verken Holmås eller Solhjell våget å stille til valg. De to snille guttene gjorde gode miner og sørget for at demokratiet ikke ble praktisert. Var det fare for at Lysbakken ikke ville vinne? Så vi et «styrt demokrati» i aksjon?